

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Алтай сумын Хүүхдийн цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХОА-2024/203/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 99047408 Цахим хаяг: boldbaatarkhu@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас: 99013699 Цахим хаяг: tsetsegsurena@audit.gov.mn Аудитор: У.Батчимэг Утас: 88094175 Цахим хаяг: batchimegu@audit.gov.mn
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

Ховд. 01.19 № 1/35
танай Ховд. 01.24-ны № 03 -т

АЛТАЙ СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН
ЭРХЛЭГЧ Т.ЭРДЭНЭЦЭЦЭГ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Алтай сумын хүүхдийн цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Алтай сумын цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Алтай сумын цэцэрлэг нь удирдах 1, гүйцэтгэх 10, үйлчлэх 9 нийт 20 орон тоотой үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд 2023 онд нийт албан хаагчдаа эрүүл мэндийн үзлэг оношилгоонд бүрэн хамруулан ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсноор тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Алтай сумын Хүүхдийн цэцэрлэг нь 2023 онд Боловсролын үнэлгээний төвөөс хийсэн үнэлгээгээр 91.6 хувьтай, 4-р түвшинд үнлэгдэн урамшуулал хамрагдах болзлыг ханган ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан (төгрөгөөр)**

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	38,886,417.40	95,127,854.72
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	2,295,511.00	56,425,036.32
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	2,295,511.00	56,425,036.32
3121	Төгрөг	2,295,511.00	56,425,036.32
31211	Төрийн сангийн харилцах	2,295,511.00	56,425,036.32
33	АВЛАГА	167,006.00	167,006.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	167,006.00	167,006.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	36,423,900.40	38,535,812.40
351	Түүхий эд материал	456,000.00	456,000.00
35130	Эм боох материал	456,000.00	456,000.00
354	Хангамжийн материал	35,967,900.40	38,079,812.40
35410	Бичиг хэргийн материал	445,500.00	425,500.00
35420	Аж ахуйн материал	23,824,137.40	20,941,362.40
35450	Барилгын засварын материал	00.00	1,736,000.00
35460	Хүнсний материал	4,359,563.00	5,726,250.00
35470	Бусад хангамжийн материал	7,338,700.00	9,250,700.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	546,467,956.29	578,786,954.20
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	546,467,956.29	578,786,954.20
392	Биет хөрөнгө	539,737,956.29	572,056,954.20
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	558,622,317.00	558,622,317.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-38,950,420.56	-49,950,044.64
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	41,980,858.00	65,291,858.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-35,168,636.04	-30,169,310.12
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	43,708,582.50	58,547,382.50
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-35,416,685.61	-35,247,189.54
39217	Ном	4,961,941.00	4,961,941.00
393	Биет бус хөрөнгө	6,730,000.00	6,730,000.00
39301	Програм хангамж	300,000.00	300,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-300,000.00	-300,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	6,730,000.00	6,730,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	585,354,373.69	673,914,808.92
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	585,354,373.69	673,914,808.92
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	585,354,373.69	673,914,808.92
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	291,600,833.00	291,600,833.00
51101	Өмч: - төрийн	291,600,833.00	291,600,833.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	80,503,534.05	169,063,969.28

51210	Өмнөх үеийн үр дүн	80,503,534.05	80,503,534.05
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	88,560,435.23
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	213,250,006.64	213,250,006.64
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	585,354,373.69	673,914,808.92

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	988,094,543.23	594,772,200.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	595,045,843.23	27,744,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	595,045,843.23	27,744,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	563,444,075.83	26,890,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	31,601,767.40	854,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	393,048,700.00	566,294,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	337,445,800.00	552,668,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	337,445,800.00	552,668,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	00.00	13,626,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	00.00	13,626,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	402,740,169.54	506,211,764.77
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	402,740,169.54	506,211,764.77
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	402,740,169.54	502,470,259.72
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	257,994,864.00	335,490,914.05
210101	Үндсэн цалин	195,966,672.00	277,585,932.88
210102	Нэмэгдэл	52,316,331.00	37,594,046.37
210104	Урамшуулал	9,711,861.00	20,310,934.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	32,242,763.00	42,400,380.63
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,968,714.63	42,400,380.63
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,767,900.00	41,882,594.95
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,924,100.00	4,583,966.45
210302	Түлш, халаалт	30,343,300.00	30,298,628.50
210303	Цэвэр, бохир ус	5,500,500.00	7,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	00.00	5,201,875.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	00.00	5,201,875.00
2105	Нормативт зардал	46,580,157.00	49,766,213.00
210502	Хоол, хүнс	46,580,157.00	49,766,213.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	706,000.00	1,038,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	706,000.00	1,038,700.00

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,448,485.54	26,689,582.09
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,154,126.00	11,553,580.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,318,240.00	372,200.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	16,976,119.54	14,763,802.09
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	00.00	3,741,505.05
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	3,375,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	3,375,700.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	00.00	365,805.05
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	365,805.05
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-472,469.54	88,560,435.23
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-472,469.54	88,560,435.23

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	291,600,833.00	213,250,006.64	80,976,003.59	585,826,843.23
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	291,600,833.00	213,250,006.64	80,976,003.59	585,826,843.23
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-472,469.54	-472,469.54
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	291,600,833.00	213,250,006.64	80,503,534.05	585,354,373.69
D01	2023 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	291,600,833.00	213,250,006.64	80,503,534.05	585,354,373.69
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	291,600,833.00	213,250,006.64	80,503,534.05	585,354,373.69

D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	88,560,435.23	88,560,435.23
D09	2023оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	291,600,833.00	213,250,006.64	169,063,969.28	673,914,808.92

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	393,048,700.00	552,469,200.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	393,048,700.00	552,469,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	337,445,800.00	552,469,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	337,445,800.00	552,469,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	390,753,189.00	498,339,674.68
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	390,753,189.00	498,339,674.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	390,753,189.00	494,598,169.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	258,161,870.00	335,490,914.05
210101	Үндсэн цалин	196,133,678.00	240,145,322.62
210102	Нэмэгдэл	52,316,331.00	84,041,696.18
210104	Урамшуулал	9,711,861.00	11,303,895.25
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	32,242,763.00	42,400,380.63
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,108,949.77	29,097,879.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,578,402.18	3,395,726.37
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,097,144.11	2,697,059.59
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	489,552.31	654,832.35
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,968,714.63	6,554,882.82
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,767,900.00	41,882,594.95
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,924,100.00	4,583,966.45
210302	Түлш, халаалт	30,343,300.00	30,298,628.50
210303	Цэвэр, бохир ус	5,500,500.00	7,000,000.00
2105	Нормативт зардал	47,981,456.00	51,166,900.00
210502	Хоол, хүнс	47,981,456.00	51,166,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	160,000.00	950,000.00
210604	Урсгал засвар	160,000.00	950,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	814,000.00	1,038,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	814,000.00	1,038,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,625,200.00	21,668,680.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,345,200.00	18,552,680.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,280,000.00	3,116,000.00

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	00.00	3,741,505.05
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	3,375,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	3,375,700.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	00.00	365,805.05
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	365,805.05
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	2,295,511.00	54,129,525.32
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	2,295,511.00	54,129,525.32
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	2,295,511.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	2,295,511.00	56,425,036.32

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		2,295,500.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	552,395,200.00	497,973,869.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	552,395,200.00	497,973,869.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	549,019,500.00	494,598,169.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	376,800,600.00	335,490,914.05
210101	Үндсэн цалин	253,966,400.00	240,145,322.62
210102	Нэмэгдэл	113,117,900.00	84,041,696.18
210104	Урамшуулал	9,716,300.00	11,303,895.25
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,395,300.00	42,400,380.63
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,229,400.00	29,097,879.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,791,400.00	3,395,726.37
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,033,200.00	2,697,059.59
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	758,200.00	654,832.35
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,583,100.00	6,554,882.82
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42,248,400.00	41,882,594.95
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,905,100.00	4,583,966.45
210302	Түлш, халаалт	30,343,300.00	30,298,628.50
210303	Цэвэр, бохир ус	7,000,000.00	7,000,000.00
2105	Нормативт зардал	58,917,700.00	51,166,900.00
210502	Хоол, хүнс	58,917,700.00	51,166,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	950,000.00	950,000.00
210604	Урсгал засвар	950,000.00	950,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,038,700.00	1,038,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,038,700.00	1,038,700.00

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,668,800.00	21,668,680.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,552,800.00	18,552,680.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,116,000.00	3,116,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,375,700.00	3,375,700.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,375,700.00	3,375,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,375,700.00	3,375,700.00
13101	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	552,395,200.00	552,103,394.95
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	509,270,800.00	509,270,800.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	509,270,800.00	509,270,800.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	43,124,400.00	42,832,594.95
132001	Орон нутгийн төсвөөс	43,124,400.00	42,832,594.95
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	-	
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	2,295,500.00	00.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	2,295,511.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	56,425,036.32
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	20	20
620001	Удирдах ажилтан	01	01
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10	10
620003	Үйлчлэх ажилтан	09	09

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 197,938.1 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 170,247.0 мянган төгрөгийн бүртгэл тайлагналын алдаа¹-г залруулж, 11018.60 мянган төгрөгийн алдаа залруулагдаагүй, 1400.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 15272.3 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

Аудитаар нийт 170247.2 мянган төгрөгийн алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулж баталгаажуулав. Үүнд:

- Тайлант үеийн үр дүн, нийт өр төлбөр эздийн өмч хөрөнгийн дүн зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн 168,275.20 мянган төгрөгийг залруулан бүртгүүлсэн.
- Үндсэн хөрөнгийн шинж чанар агуулаагүй үнэ төлбөргүй ирсэн 1972.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг үндсэн хөрөнгийн данс бүртгэлд бүртгэсэн зөрчлийг залруулан бүртгүүлсэн.

Залруулагдаагүй 1 зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс бага байгаа тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар 4 зөрчил² илэрснээс, 1400.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 15272.3 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өгсөн.

5.2 ТӨЛБӨРИЙН АКТ

Боловсролын тэргүүний ажилтан цол тэмдэг болон боловсролын жуух бичгээр шагнагдсан хүмүүст сайдын тушаалаар батлагдсан журам баримтлан мөнгөн шагнал олгосон нь Төрийн хэмнэлтийн тухайн хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох; 2019 оны Засгийн газрын 5 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтын 1.7-д "Төрийн албан хаагчид энэ журамд заасан мөнгөн шагналаас бусад шагнал олгоход мөнгө дагалдахгүй", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах” гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого, шууд бус орлогод ногдуулан суутгасан албан татварын тайлан зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12.2.1-д “жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө”, 2.6.-д “хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах, гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлогыг үнэн зөв бүртгэж санхүүгийн тайланг залруулах

2. **Илрүүлэлт:** Тайлант онд цалингийн сангаас тооцсон НДШ дүн, харилцахаас харилцагч байгууллага руу шилжүүлсэн дүн зөрүүтэй харилцагч байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зөрчил дутагдал илэрлээ
Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12.2.1-д “жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө”, 2.6.-д “хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах, гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Харилцагч байгууллагатай зардлын санхүүжилтийн тооцоог тулган баталгаажуулж өглөг, авлагын тооцоо хийх

3. Илрүүлэлт: Үзлэгийн төлбөр 1370.0 мянган төгрөг төлсөн хэн хэзээ хэрхэн үзүүлж үйлчилгээ авсан мэдээлэл анхан шатны баримт дутуу зөрчил илэрлээ. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7 Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно, 20.2.5.дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;

Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн анхан шатны баримтын иж бүрдлийг бүрэн бүрдүүлэн ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 5 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тайлант үеийн үр дүн, нийт өр төлбөр эздийн өмч хөрөнгийн дүн зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн	1	168,275.20			1.00	168,275.20	1.00	168,275.20				
Үндсэн хөрөнгийн шинж чанар агуулаагүй үндсэн хөрөнгө данс бүртгэлд бүртгэсэн	1	1,972.00			1.00	1,972.00	1.00	1,972.00				
Олговол зохих цалин, НДШ, Татварын тайлан зөрүүтэй илэрхийлсэн	1	11,018.60							1	11,018.60		
Дүн	3	181,265.8	-	-	2.0	170,247.2	2.0	170,247.2	1.0	11,018.6	-	

6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс
---------------------------	-------------	--------

			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Боловсролын тэргүүний ажилтан цол тэмдэг болон боловсролын жуух бичгээр шагнагдсан хүмүүст сайдын тушаалаар батлагдсан журам баримтлан мөнгөн шагнал олгосон	1	1,400.0	1	1,400.00						-	-	-	-
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого, шууд бус орлогод ногдуулан суутгасан албан татварын тайлан зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн	1	11,083.0					1	11,083.0					
Тайлант онд цалингийн сангаас тооцсон НДШ дүн, харилцагч байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зөрчил илэрлээ	1	2,819.3					1	2819.3					
Үзлэгийн төлбөр 1370.0 мянган төгрөг төлсөн хэн хэзээ хэрхэн үзүүлж үйлчилгээ авсан мэдээлэл анхан шатны баримт дутуу	1	1,370.0	0				1	1370.00					
Дүн	4	16672.3	1	1400	0	0	3	15272.3					

Алтай сумын цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Боловсролын тэргүүний ажилтан цол тэмдэг болон боловсролын жуух бичгээр шагнагдсан хүмүүст сайдын тушаалаар батлагдсан журам баримтлан мөнгөн шагнал олгосон	1	1,400.0	1	1,400.00						-	-	-	-
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого, шууд бус орлогод ногдуулан суутгасан албан татварын тайлан зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн	1	11,083.0					1	11,083.0					
Тайлант онд цалингийн сангаас тооцсон НДШ дүн, харилцагч байгууллагатай тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зөрчил илэрлээ	1	2,819.3					1	2819.3					
Үзлэгийн төлбөр 1370.0 мянган төгрөг төлсөн хэн хэзээ хэрхэн үзүүлж үйлчилгээ авсан мэдээлэл анхан шатны баримт дугуу	1	1,370.0	0				1	1370.00					
Дүн	4	16672.3	1	1400	0	0	3	15272.3					

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2024 оны 02 сарын 19 өдөр

Дугаар А2171039

Ховд

ХОА-2024/02/НА-СТА-ТШЗ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Алтай сумын хүүхдийн цэцэрлэгийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд: Боловсролын тэргүүний ажилтан цол тэмдэг болон боловсролын жуух бичгээр шагнагдсан албан хаагчдад тушаалаар мөнгөн шагнал олгосон зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухайн хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох; 2019 оны Засгийн газрын 5 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтын 1.7-д "Төрийн албан хаагчид энэ журамд заасан мөнгөн шагналаас бусад шагнал олгоход мөнгө дагалдахгүй", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно," Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3-д заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Дээр дурдсан 1400.0 /нэг сая дөрвөн зуун мянган / төгрөгийг хавсралтад дурдсан ажилчдаас суутган тооцож Төрийн сан банкин дахь бусад нэр зааж ангилагдаагүй орлогын 100160000955 тоот дансанд 2024 оны 5 дугаар сарын 10-ны дотор төвлөрүүлэх.
2. Актын биелэлтийг 2023 оны 5 дугаар сарын 30-ны дотор Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт³ ирүүлэхийг цэцэрлэгийн эрхлэгч Т.Эрдэнэцэцэг, Нягтлан бодогч Б.Ариунтуул нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *[Signature]* Х.БОЛДБААТАР

АУДИТОР *[Signature]* У.БАТЧИМЭГ

³ Монгол улс, Ховд аймаг, Цамбагарав баг, ЗДТГ-ын 3 давхар, Утас: 70433061, 70432545

